

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

МІЖНАРОДНЕ РЕГІОНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи (для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»)

Харків – 2022

Рецензенти:

С. В. Потрашков – доктор історичних наук, професор кафедри історії, музеєзнавства та пам'яткознавства Харківської державної академії культури;

Є. М. Солових – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 5 від 20 січня 2022 року)*

Міжнародне регіоназнавство : методичні рекомендації до виконання курсової роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії») / уклад. Г. С. Панасенко, М. Ю. Онацький. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 36 с.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітня програма – «Міжнародні відносини та регіональні студії») і розкривають питання, пов'язані з написанням та оформленням курсової роботи з дисципліни «Міжнародне регіоназнавство»: зміст основних складових елементів курсової роботи, вимоги до оформлення курсової роботи та списку використаних джерел, підготовка до захисту та власне захист курсової роботи, критерії оцінювання курсової роботи, керівництво курсовими роботами, теми курсових робіт та зразки планів до них, а також рекомендована література.

УДК 908:378.091.33–028.21] (072)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2022

© Панасенко Г. С., Онацький М. Ю., уклад., 2022

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення.....	5
2. Зміст основних складових елементів курсової роботи. Поетапне написання курсової роботи	7
3. Вимоги до оформлення курсової роботи з «Міжнародного регіонознавства»	13
4. Оформлення списку використаних джерел	16
5. Підготовка до захисту.....	17
6. Порядок допуску до захисту курсової роботи.....	18
7. Захист курсової роботи.....	19
8. Критерії оцінювання курсової роботи.....	20
9. Керівництво курсовими роботами.....	21
Рекомендована література.....	22
Додатки	26

ВСТУП

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців у закладах вищої освіти. Важливим напрямком науково-дослідної роботи в межах навчального процесу є написання і захист курсових робіт, що включає в себе засвоєння методики організації науково-дослідної роботи і працю над науковим дослідженням під керівництвом викладачів кафедри. Наукова робота проводиться в межах навчального процесу та поза межами навчального процесу через участь у роботах конференцій, круглих столів, наукових товариств тощо.

Знання з «Міжнародного регіоназнавства» є практичною потребою підготовки фахівців з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, тому виконання курсової роботи дає можливість здобувачам вищої освіти ознайомитись з загальними принципами роботи державних та владних систем, зрозуміти сучасні тенденції в управлінських, функціонально-галузевих, територіальних структурах та зовнішньоекономічних комплексах країн світу, розвинути знання з географії та політичної історії, економічного розвитку країн світу тощо.

Теоретичні основи вивчення країн світу висвітлюються крізь призму взаємовпливів на тлі глобальних проблем людства. Це дозволяє сформувати уявлення про сутність тих суспільно-політичних процесів, що переживає нині кожен регіон і країна світу.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», курсова робота – це індивідуальне завдання, яке передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних при вивченні цієї дисципліни.

Курсова робота є видом індивідуальної дослідницької роботи здобувача вищої освіти. Самостійна наукова робота потребує від здобувача творчих пошуків, має містити елементи новизни.

Навчальним планом освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у четвертому семестрі передбачено написання курсової роботи з дисципліни «Міжнародне регіонознавство».

Виконання та захист курсової роботи з навчальної дисципліни оцінюється кількістю балів, визначених робочою програмою навчальної дисципліни.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед комісією у складі двох-трьох науково-педагогічних працівників кафедри, в тому числі керівника курсової роботи.

Склад комісії затверджується розпорядженням декана факультету.

При отриманні незадовільної оцінки з курсової роботи, передбаченої навчальним планом, здобувач вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу за новою темою або переопрацьовує попередню роботу.

Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року.

Основна мета курсової роботи – сприяння формуванню та розвитку творчих навичок здобувача вищої освіти, навичок самостійного пошуку, систематизації, аналізу та узагальнення літературного і довідкового матеріалу для набуття початкового досвіду науково-дослідної роботи; закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань, набутих здобувачами вищої освіти в процесі теоретичного засвоєння дисциплін; розвиток умінь викладу, аргументації власних думок і пропозицій; підвищення загальної культури оформлення наукового, методичного та довідкового матеріалу.

У результаті написання курсової роботи студент повинен вміти:

- ❖ самостійно опрацьовувати науково-методичні джерела інформації;
- ❖ визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження;
- ❖ самостійно формулювати проблему дослідження;
- ❖ обґрунтовувати та формулювати актуальність обраної теми, структуру роботи;
- ❖ грамотно, логічно та послідовно викладати результати свого наукового аналізу, робити аргументовані висновки;

- ❖ демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, еволюції, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин;
- ❖ демонструвати знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;
- ❖ визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів;
- ❖ оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- ❖ здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень;
- ❖ правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- ❖ суворо дотримуватися правил цитування та відповідних посилань на роботи інших авторів;
- ❖ вдало ілюструвати роботу за допомогою рисунків і таблиць;
- ❖ публічно захищати виконану наукову роботу;
- ❖ виконати роботу у визначені терміни;
- ❖ брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.

Оскільки курсова робота передуює виконанню кваліфікаційної роботи бакалавра та магістра, тому рекомендовано, щоб теми курсових робіт на різних курсах були взаємопов'язані, що дасть змогу здобувачу працювати над роботою протягом декількох років і більш глибоко вивчити обрану тему, успішно вирішивши поставлені завдання.

Елементом новизни, наприклад, можна вважати висвітлення тих аспектів проблем певної країни чи регіону світу, які недостатньо висвітлені в літературі, виявлення нових для вітчизняної літератури джерел, введення до наукового обігу нових фактів, виявлення суттєвих взаємозв'язків між окремими явищами та процесами, аналіз сучасних проблем тієї або іншої країни, її зовнішньої політики, розвитку міжнародних відносин, а також розробка прогнозів щодо подальшого політичного, економічного, соціального розвитку певних держав, напрямів їх зовнішньополітичної діяльності тощо.

Успішне проведення наукового дослідження (написання курсової роботи) залежить від чіткого дотримання основних вимог, що висуваються

до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня роботи, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення. Дотримання здобувачем усіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, вимогливості до себе, прищеплює певні навички до ведення наукового дослідження, що буде йому корисним у подальшій науковій діяльності.

Якість курсової роботи також залежить від індивідуальних здібностей і ступеня підготовленості здобувача, його вміння ретельно та систематично працювати над джерелами, швидкості засвоєння нових прийомів роботи і глибини сприйняття наукової літератури.

Отже, написання курсової роботи дає можливість здобувачам вищої освіти ґрунтовніше, глибше засвоїти вивчений програмний матеріал з дисципліни «Міжнародне регіоназнавство», оволодіти основними навичками наукової роботи, а також розвинути свої творчі інтелектуальні здібності.

Здобувач вищої освіти, який без поважної причини не виконав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість.

2. ЗМІСТ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ. ПОЕТАПНЕ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми. Кожен здобувач вищої освіти обирає індивідуальне завдання для написання курсової роботи із запропонованих кафедрою тем (додаток Е). Проте можливе самостійне формулювання теми в межах запропонованого проблемного поля, але тільки зі згоди наукового керівника. До остаточного затвердження теми можливе її корегування відповідно до пропозицій здобувача. Це дозволяє стимулювати творчий пошук та самостійність наукового дослідження. Подальша самовільна зміна теми курсової роботи без згоди наукового керівника не дозволяється.

Перед початком виконання курсової роботи здобувач вищої освіти має ознайомитись з основними вимогами щодо написання курсових робіт. Для якісного виконання курсової роботи необхідно чітко визначити її структуру та зміст. При цьому всі складові роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані. Крім цього будь-який етап виконання курсової роботи має узгоджуватись з науковим керівником.

Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження складається план, що в тексті роботи фіксується як зміст. Кожен здобувач повинен мати власний план-графік із термінами виконання всіх видів (етапів) курсової роботи, що дуже дисциплінує здобувача вищої освіти.

Перелік питань, що розглядаються, структурується за принципом від загального до конкретного. Питання повинні бути чітко і ясно сформульовані.

Структура курсової роботи не залежить від обраної теми і включає в себе наступні етапи:

1. Вибір теми.
2. Розробка попереднього плану курсової роботи.
3. Добір літератури та її систематизація, опрацювання.
4. Складання розгорнутого плану курсової роботи.
5. Підготовка тексту та оформлення роботи:
 - титульний аркуш;
 - зміст;
 - перелік умовних позначень (за необхідності);
 - вступ;
 - основна частина, яка включає 2–3 розділи, підрозділи (не менше двох-трьох);
 - висновки;
 - список використаних джерел;
 - додатки (за необхідності);
 - наявність презентації чи інших видів наочної демонстрації матеріалу.
6. Підготовка до захисту.
7. Захист курсової роботи.
8. Висновок щодо результатів курсової роботи (набрані бали).

Після визначення теми дослідження має бути обґрунтовано дослідницьке завдання. Тобто визначено об'єкт та предмет дослідження.

Об'єктом дослідження є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається.

Предмет дослідження – це те, що безпосередньо буде досліджене у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом та предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Вона передбачає те, що слід зробити в ході дослідження. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних завдань, яких може бути 5–10.

Після цього здобувач складає приблизний план, підбирає й вивчає спеціальну літературу, нормативні матеріали та інші джерела. Під час самостійного вивчення літератури бажано робити виписування та позначки, групувати матеріали за обраними питаннями тощо.

Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними джерелами та літературою за темою курсової роботи. Праця над курсовою роботою розпочинається з відділу каталогів та залу періодики (наприклад, Наукової бібліотеки Харківського національного університету

імені В. Н. Каразіна). Підбір джерел є самостійною роботою здобувача, в якій він повинен проявити ініціативу, вміння використовувати каталоги, бібліотечні довідники тощо. При підборі літератури слід використовувати найпізніші видання, узгодивши з керівником список підібраних джерел. Вивчення джерел слід починати з підручників та навчальних посібників, а потім переходити до робіт дослідницького характеру (монографій), наукових статей, інструктивних матеріалів тощо.

Курсові роботи та інші матеріали, отримані через мережу Інтернет та інші електронні засоби інформації, можуть бути використані тільки як одне з джерел для написання курсових робіт (з обов'язковим посиланням на них).

Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загально-відомих істин, конкретніше (точніше) визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Складений за темою роботи перелік джерел необхідно дати на перегляд науковому керівникові, який порекомендує праці, котрі треба вивчити в першу чергу, а також ті, які слід виключити з роботи або включити до неї.

Зібраний матеріал потребує сортування та критичної оцінки. Починаючи дослідження, варто познайомитись з найновішою літературою за даною темою. Нові праці, як правило, є повнішими. Крім того дослідження теми варто починати з узагальнюючих праць, які дозволять охопити проблемне поле дослідження, а відповідно більш чітко окреслити проблемні позиції, які потребують вирішення.

Готуючись до викладу тексту курсової роботи, доцільно ще раз уважно прочитати назву з проблеми, яку слід розкрити. Проаналізований і систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів.

Підґрунтям будь-якого дослідження є праці попередників, тому проблема цитування й узагальнення посідає важливе місце під час роботи з джерелами. При виконанні дослівних виписок, які пізніше в тексті можуть стати цитатами, потрібно бути особливо обережними. Переписувати потрібно дослівно, з помилками і знаками пунктуації. Цитата не повинна бути надто довгою, але має бути оформлена правильно. Пояснення, які розкривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – []. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання. При виявленні порушення цієї вимоги викладач повертає наданий варіант роботи для повторного написання.

Після опрацювання літератури здобувачу варто переходити до складання розгорнутого плану курсової роботи, у якому відобразити конкретний перелік питань, які характеризують проблему в цілому. Коли план курсової роботи складений та затверджений, здобувач приступає до викладення матеріалу в чорновому варіанті.

Вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. Для систематизації прочитаного зручно робити помітки на окремих аркушах. Стисло формулюється замітка, потім записується. Вона може мати вигляд цитати, переказу змісту, тез, статистичної або хронологічної таблиці. В лівій частині аркуша формулюється своє ставлення до цієї тези, цитати, думка чи пропозиція за проблемою. Після нотаток дається посилання на джерело даних. Зроблені нотатки групуються за проблемами (розділами). Забезпеченість нотатками тих чи інших проблем покаже, які питання теми можна висвітлити з достатньою повнотою, а які ні. Зміст згрупованих за проблемами нотаток є основою складання плану роботи. Робота не обов'язково повинна включати весь зібраний матеріал. До тексту відбираються ті основні проблеми, які дозволяють повно розкрити зміст теми.

Також варто звертати увагу на репутацію джерела інформації і компетентність її автора; первинним чи вторинним є джерело, на яке посилається автор.

Далі здобувач вищої освіти повинен намагатися осмислити та зіставити наявні в його розпорядженні факти, порівняти можливі трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності. На цьому етапі здобувач найповніше реалізує своє право на власне розуміння поставленої проблеми.

На заключному етапі передбачається написання студентом вступу та висновків до курсової роботи, оформлення списку літератури і додатків, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, підготовка роботи до захисту.

Після підготовки тексту варто звернути увагу на оформлення роботи.

Титульний аркуш. Він є основним елементом будь-якої наукової роботи. З титульного аркуша починається нумерація сторінок, хоча номер сторінки на ньому не проставляється. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про здобувача та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст. Він відповідає плану роботи. Єдиною відмінністю є зазначення номерів сторінок. Вказується лише номер початкової сторінки пункту плану.

Вступ має включати такі компоненти: актуальність (чому тема є цікавою для дослідження?), об'єкт дослідження, предмет дослідження,

ступінь наукової розробки теми (хто досліджував цю проблематику? яких результатів досяг? що залишилось не вивченим?), мета дослідження, завдання дослідження, методи дослідження, наукова новизна роботи.

Обсяг вступу зазвичай 2–3 сторінки.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. Завдання розділів основної частини – розкрити суть проблеми, тему, переконливо довести та проілюструвати дослідження автора. В основній частині здобувач послідовно та переконливо викладає факти, аргументи та докази, які він отримав, опрацювавши відповідні джерела та літературу. Кожен розділ має починатись з передмови, де актуалізуються завдання дослідження, які будуть вирішені в цьому розділі. Поділ матеріалу на розділи, підрозділи, їх послідовність повинні бути логічно виправданими. Назви розділів повинні відображати заявлену проблему. Наприкінці розділу потрібно сформулювати висновки зі стислим викладенням наведених у розділі результатів. Треба проявити вміння послідовного викладу явищ при одночасному їх аналізі. Слід віддавати перевагу головним, вирішальним фактами, а не дрібним деталям, для чого важлива попередня класифікація вихідного матеріалу.

Основна частина курсової роботи – найбільша за обсягом і займає не менше 2/3 роботи.

Висновок має містити результати проведеного дослідження; відповідати поставленим меті та завданням. Висновок – це нагода наголосити на тому, що вже було сказано в основній частині роботи. Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням. Не рекомендується у висновках викладати нові факти, ідеї та аргументи, які відсутні в основній частині роботи. Не слід повторювати те, про що написано в основній частині. Обсяг висновку курсової роботи 2–3 сторінки.

Наукове дослідження завершується списком використаних джерел. Зазвичай література подається в такій послідовності:

1. Закони.
2. Інструкції та нормативні акти міністерств, відомств, міжнародних організацій.
3. Наукова, навчально-методична, спеціальна література.
4. Іноземні видання.
5. Інтернет-джерела.

Графічний матеріал треба розмістити безпосередньо після тексту, в якому про нього згадується вперше, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатках.

За наявності таблиць, що доповнюють графічний матеріал, їх слід розміщувати після графічного матеріалу. Графічний матеріал може мати тематичну назву, яку розміщують під ним. Рисунок (діаграму, схему тощо), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо рисунок не

вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними друкують слово «рисунок» і назву подають після пояснювальних даних.

Графічний матеріал (за винятком графічного матеріалу – додатків) слід нумерувати арабськими цифрами наскрізно за розділами. Дозволяється нумерація графічного матеріалу в межах розділу. Номер рисунка складається в цьому разі з номерів розділу та порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою (рисунок 1.1).

Графічний матеріал кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка (рисунок В.3).

Таблиці використовуються для подання цифрового матеріалу. Вони розміщуються безпосередньо за текстом, в якому вперше згадувалися. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. Таблиці нумерують арабськими цифрами, які ставляться праворуч над заголовком таблиці. Після слова «Таблиця» знак «№» і крапка не ставляться. Заголовок слід поміщати над таблицею по центру, без абзацного відступу. При оформленні таблиць допускається застосування в таблиці шрифту на 1(2) розмір менше, ніж в основному тексті. Якщо наведені дані запозичені, треба вказувати джерело інформації (додаток Г).

Таблиці слід розміщувати таким чином, щоб їх можна було читати без повороту тексту. Якщо таке розміщення неможливе, таблицю розташовують так, щоб для її читання треба було повернути сторінку за годинниковою стрілкою на 90 градусів.

Ілюстрації (графіки, карти тощо) слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації, подані в тексті, мають бути посилання. Не допускається надання одних і тих же результатів у вигляді ілюстрації і таблиці. Пояснювальні дані розташовують під заголовком рисунка за шириною сторінки.

Лапки, крапка, кома, двокрапка, крапка з комою, позначення %, ‰, \$, € тощо не відокремлюються пробілом від слова, з яким вони пов'язані.

Розділ «Додатки» є самостійною частиною роботи. Його оформляють наприкінці курсової роботи, розташовуючи за порядком появи посилань у тексті роботи. Не допускається включення в додаток матеріалів, на які відсутні посилання у тексті.

Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням угорі праворуч сторінки слова «Додаток». Додатки позначають великими літерами кирилиці, починаючи з А.

Текст кожного додатка може бути розділений на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, які нумерують у межах кожного додатка. Перед номером ставиться позначення цього додатка, наприклад, В.1.2 (другий підрозділ першого розділу додатка В).

Відповідальність за зміст роботи покладається на автора. За здобувачем залишається право на виклад матеріалу у власному розумінні. Відстоювати свою точку зору здобувач повинен при захисті роботи.

Працюючи над роботою, слід пам'ятати, що однією з вимог до написання роботи є її самостійність та творчість. Робота, перенасичена посиланнями, запозиченнями зі статей, підручників, монографій, не може бути позитивно оцінена.

Юридичною базою запобігання академічної недоброчесності на веб-сторінці закладу вищої освіти у відкритому доступі наведені нормативно-правові документи, що дозволяють реагувати на порушення академічної доброчесності.

На рівні Університету академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності встановлюється і для здобувачів освіти. Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту» (ст. 42, ч. 5, ч. 6, ч. 7). Відповідальність здобувачів вищої освіти має співвідноситися із роком навчання і видом роботи.

Курсова робота повинна бути написана грамотно, літературною мовою, переплетена в м'яку або тверду обкладинку.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З «МІЖНАРОДНОГО РЕГІОНОЗНАВСТВА»

Окрім зазначених вище складових курсової роботи необхідно також додати відгук наукового керівника та, за наявності, ксерокопію опублікованих статей або тез конференції за тематикою роботи з вихідними даними.

Курсова робота друкується в текстовому редакторі Word на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

Розміри поля сторінки: ліве 30 мм, праве 10 мм, верхнє 20 мм, нижнє 20 мм. Шрифт Times New Roman, розмір – 14 пт, чорний колір, міжрядковий інтервал – півтора, абзацний відступ – 12 мм, вирівнювання за шириною.

Титульна сторінка – перша сторінка курсової роботи, де вказуються: повна назва організації, в якій підготовлена робота (університет, факультет, кафедра); назва (тема) роботи та її статус (курсова робота); дані здобувача (курс, ініціали, прізвище) і наукового керівника (посада, науковий ступінь, вчене звання, ініціали, прізвище).

Зміст. Дається пронумерований арабськими цифрами перелік всіх розділів, підрозділів, додатків із зазначенням номерів сторінок, з яких починаються ці складові роботи.

Текст основної частини викладається за розділами змісту. Кожен розділ роботи починають з нової сторінки, а підрозділ на тій же сторінці.

Заголовки розділів курсової роботи друкують великими літерами, шрифт – Times New Roman, жирний, розмір 14 пт, вирівнювання – за центром.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом розміром 14 пт, вирівнювання – за центром.

В кінці заголовків крапку не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком і текстом або між двома заголовками має становити один міжрядковий інтервал.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами, при цьому зберігається суцільна нумерація всього тексту (від першої до останньої сторінки з усіма вставками). Номер сторінки ставиться у верхньому правому куті без крапки в кінці. Титульну сторінку включають в загальну нумерацію, але номер сторінки не проставляють.

Розділи і підрозділи основної частини роботи нумеруються арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова «Розділ» без знака «№». Номер складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: «1.3» (третій підрозділ першого розділу) або «3.2» тощо. Заголовок розділу друкують з нового рядка, наступного за номером розділу; підрозділів – пишуть після їх номерів через пропуск на тому ж рядку.

Розділи «Зміст», «Перелік умовних позначень», «Вступ», «Висновок», «Список використаних джерел», «Додатки» не мають номерів.

Жоден заголовок не може закінчуватися крапкою. Якщо він довший одного рядка, то не слід вживати перенесення (поділу) слів; наступний рядок повинен починатися з того самого відступу.

Посилання на джерела в тексті курсової роботи наводяться в прямих дужках цифрою, що відповідає порядковому номеру джерела у списку використаних джерел. Наприклад: [3, с. 56], де перша цифра означає номер джерела у списку використаних джерел; друга цифра – номер сторінки джерела, з якої береться матеріал. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора. Авторів, які мають однакові прізвища, записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за алфавітом перших букв назв його праць. Праці одного автора з однаковою назвою записують за хронологією (додаток Д).

Ілюстрації. У курсових роботах слід використовувати лише штрихові ілюстрації. Вони повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий текст). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назви не підкреслюють. Заголовки стовпців повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Висота рядків – не менше ніж 8 мм. Стовпець з порядковими номерами рядків до таблиці не включають. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на іншу сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю стовпців можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не варто. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (–).

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.2».

Зміст, перелік умовних позначень подають на початку роботи. Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел та ін. Перелік друкують двома стовпцями, в яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку.

Якщо в роботі є спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і вони повторюються не більше двох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому їх згадуванні.

Додатки. За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

Скорочення в роботі допускаються тільки загальноприйняті (США, НАТО, ООН тощо). Будь-які інші оформлюються окремим списком з повним поясненням.

Посилання даються при прямому та непрямому цитуванні на всі види опублікованих та неопублікованих документів на будь-яких носіях, а також на складові частини документів. Пряма цитата (дослівна) береться в лапки, при непрямому цитуванні лапки не ставляться.

Загальний обсяг курсової роботи повинен складати 30–40 сторінок, не враховуючи додатки.

Дослідження виконується державною мовою.

4. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел оформлюється згідно з вимогами державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

У курсовій роботі застосовується алфавітний спосіб, за яким літературні джерела розташовуються за алфавітом прізвищ авторів і назв праць. Роботи одного автора розміщуються у відповідності з алфавітом назв.

Назви праць слід писати мовою оригіналу. Спочатку вказується література мовами народів, які користуються кирилицею, потім – латиницею (додаток Д).

Нумерація всіх використаних джерел суцільна від першого до останнього. Бібліографічний опис містить:

- прізвище автора або прізвища авторів з великої літери;
- основний заголовок;

- підзаголовочні дані;
- відомості про видання;
- місце видання;
- видавництво або організація, що видає;
- дата видання;
- обсяг (у сторінках) / конкретні сторінки.

Кожен пункт відокремлюється від наступного «крапкою» (.). Після назви міста перед назвою видавництва ставиться знак (:). Відомості про статті та видання, в якому опублікована стаття, відділяється знаком «дві скісні риски» (//).

Зазначення обсягу книги є обов'язковим.

Опис літератури іноземними мовами виконується за тими ж правилами.

5. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ

Якщо курсова робота після перевірки допущена до захисту, здобувач вищої освіти, ознайомившись з відгуком керівника, усуває всі недоліки, враховує зауваження.

Щоб отримати допуск до захисту, при написанні роботи необхідно уникати наступних *типових помилок*:

1. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій за темою роботи має форму анотованого списку і не висвітлює рівень проблеми, що досліджується.

2. Безсистемний виклад матеріалу, часті повторення, дублювання одних і тих самих положень, стилістичні помилки.

3. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.

4. Використання застарілого статистичного та фактичного матеріалу, що не відображає сучасні явища.

5. Відсутність самостійного підходу до висвітлення теми курсової роботи.

6. Зміст роботи не відповідає плану курсової роботи або тему розкрито неповністю.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

8. Мета дослідження не пов'язана з темою, сформульована занадто абстрактно і не відображає актуальність об'єкта та предмета дослідження.

9. Механічне запозичення (переписування) матеріалу з літературних джерел. При встановленні факту копіювання робота не допускається до захисту.

10. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури за темою дослідження.

11. Невміння правильно використовувати службові слова, які надають чіткість і стрункість матеріалу, матеріалу («таким чином», «отже», «далі», «потім», «нарешті», «по-перше», «по-друге» та ін).

12. Неохайне виконання курсової роботи, наявність у ній суттєвих помилок.

13. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам.

14. Порухення логічної послідовності, неузгодження, логічні помилки.

15. При вказівці джерел та посилань на мережу Інтернет необхідно вказувати не тільки адресу сайту або сторінки, але і автора, назву документа, назву сайту та дату його останнього оновлення.

16. Сформульовані розділи/підрозділи не відображають проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження.

17. У роботі відсутні посилання на першоджерела або вказані не ті, які були використані.

18. У списку використаних джерел не повністю перераховані всі реквізити джерела (прізвище та ініціали автора, місце і рік видання, сторінка та ін).

6. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перевірка роботи здійснюється науковим керівником. Перевірена робота з рецензією повертається здобувачу для виправлення зауважень і підготовки до захисту або взагалі для переробки, виправлення або написання нової роботи, в тому числі за новою темою. Здобувач вищої освіти зобов'язаний при написанні курсової роботи виконувати всі вказівки наукового керівника.

Отже, курсова робота до захисту не допускається, якщо представлена науковому керівнику на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків; написана на тему, яка своєчасно не була затверджена; виконана несамоостійно; структура не відповідає вимогам; відсутнє обґрунтування пропонованих заходів; курсова робота не переплетена, недбало оформлена.

Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату, знімається з розгляду.

Якщо курсова робота не допущена до захисту, то студент пише повторну роботу, повністю виправляючи зазначені недоліки, і подає на перевірку з позначкою «Повторна» разом з початковою роботою і зауваженнями.

7. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи дає змогу здобувачеві викласти власне розуміння проблеми, що досліджується, і є свідченням здатності не тільки до наукової роботи, а й самостійної роботи взагалі. До захисту курсової роботи мають бути усунені всі помилки та недоліки в роботі.

Захист курсових робіт здійснюється за встановленим графіком, публічно. До захисту здобувач вищої освіти отримує свою роботу і готується аргументовано відповісти на зауваження та запитання.

Під час захисту здобувач робить усне повідомлення за основним змістом роботи, відповідає на питання, поставлені комісією. Таким чином, процедура захисту передбачає:

- доповідь автора про актуальність, мету та основні положення курсової роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника або його виступ;
- відповіді здобувача на запитання присутніх на захисті;
- заключне слово здобувача;
- рішення комісії щодо оцінки роботи;
- оголошення набраних балів.

Вступне слово необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, зміст роботи, її найбільш суттєві та цікаві моменти, найголовніші висновки курсової роботи. Виступ має містити також відповіді на основні зауваження наукового керівника.

Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 5–7 хвилин.

Для кращого сприйняття матеріалу присутніми можна роздати таблиці, діаграми, графіки чи підготувати у відповідному форматі наочні демонстраційні експонати або продемонструвати необхідний матеріал. Комп'ютерна презентація обов'язкова.

На захисті курсової роботи здобувач повинен вільно орієнтуватися в будь-якому питанні своєї теми, знати визначення, основні показники, володіти останньою статистичною інформацією за темою тощо. Крім того, здобувач вищої освіти повинен давати вичерпні відповіді на питання викладачів на захисті.

Необхідно показати і довести, що робота написана особисто. Якщо при захисті курсової роботи з'ясується, що здобувач вищої освіти не є її автором, захист припиняється із обов'язковим написанням роботи за іншою темою.

Успішний захист курсової роботи є результатом усвідомленого сприйняття навчального матеріалу, вміння самостійно практично мислити,

аналізувати різні джерела, застосовувати теоретичні знання на практиці, що є необхідним і дієвим компонентом фахової підготовки здобувача вищої освіти.

Бали за курсову роботу (максимальна кількість – 20) додаються до поточної успішності студента з дисципліни «Міжнародне регіональнознавство» та враховуються при виставленні підсумкової оцінки за семестр. Без зарахованої курсової роботи здобувач вищої освіти не допускається до складання іспиту з дисципліни.

Курсова робота здобувачеві не повертається.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання та захист курсової роботи оцінюється кількістю балів, визначених робочою програмою навчальної дисципліни (20 балів).

Курсова робота оцінюється за наступними критеріями:

20 балів – оцінюється робота, у якій повно і послідовно розкритий зміст теми, творчо, самостійно досліджені проблеми, проаналізоване широке коло фактичних даних і матеріалів. При цьому на захисті були дані правильні, чіткі та конкретні відповіді.

12–19 балів – оцінюється робота, у якій зміст розкритий на достатньому теоретичному рівні, досить глибоко розглянуті окремі питання плану, зібраний і проаналізований фактичний матеріал. Однак у роботі маються окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні. При відповідях на питання здобувач вищої освіти був не у всьому послідовним і точним.

5–11 балів – оцінюється робота, у якій в основному правильно, але недостатньо повно розкрито зміст основних питань, немає належної глибини в аналізі теоретичного та фактичного матеріалу, роботі притаманні окремі стилістичні і граматичні помилки, є порушення в оформленні курсової роботи. Відповіді при захисті поверхневі та не завжди точні.

0–4 бали – оцінюється робота, у якій допущені істотні помилки при викладі програмного матеріалу, використане дуже вузьке коло літературних джерел, практично не наводяться фактичні й статистичні дані, немає їхнього аналізу. При захисті в усному викладі не виділені головні моменти теми, відповіді на питання неправильні.

Члени комісії, ознайомившись з курсовою роботою, рецензією та думкою наукового керівника, заслухавши доповідь здобувача вищої освіти та його відповіді на запитання, оцінюють роботу. Поставлена комісією оцінка є остаточною.

**Складові оцінювання курсової роботи
з дисципліни «Міжнародне регіонознавство»**

Складова, за якою оцінюється робота	Максимальна кількість балів
<i>1. Перевірка курсової роботи:</i>	16
відповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	5
самостійність вирішення поставленої задачі, наявність графіків і таблиць	5
наявність елементів науково-дослідного характеру	4
відповідність стандартам оформлення	2
<i>2. Захист курсової роботи, в тому числі:</i>	4
доповідь і презентація	2
правильність відповідей на поставлені запитання	2
Разом:	20

Позитивний результат захисту курсової роботи (5–20 балів) є необхідною умовою допуску здобувача до іспиту з даної дисципліни.

Робота оцінюється разом із успішністю з дисципліни «Міжнародне регіонознавство», а саме: поточна успішність – 40 балів, курсова робота – 20 балів, іспит – 40 балів. Усього 100 балів.

Підсумкові бали за курсову роботу визначає комісія у складі не менше двох осіб.

Коли захист курсової роботи визнається незадовільним, комісія встановлює, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему.

Після захисту курсова робота здається викладачем провідному фахівцеві кафедри для зберігання (1 рік).

9. КЕРІВНИЦТВО КУРСОВИМИ РОБОТАМИ

Керівництво курсовими роботами здійснюється викладачами відповідної кафедри на підставі їх навчального навантаження.

До обов'язків наукового керівника входить:

- допомога у визначенні теми та розробці плану роботи;
- допомога у виборі методики дослідження, підборі джерел і літератури;
- проведення систематичних консультацій зі здобувачем з проблематики роботи;
- контроль за ходом виконання роботи у відповідності зі встановленим планом.

– перевірка роботи за частинами і (або) в цілому, підготовка відгуку із зауваженнями до роботи;

– проведення захисту і нарахування балів.

Викладач з дисципліни в кінці навчального року за клопотанням викладачів може залишити для подальшого зберігання кращі курсові роботи, про що приймається рішення на засіданні кафедри.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради (ВВР). 1991. № 29, ст. 377.

2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) № 833/6024 від 21.09.2001 р. // Урядовій кур'єр. 2001. № 46.

4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: закон України № 2411-VI від 01.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17/conv#Text>

5. Про режим іноземного інвестування: Закон України, 19 березня 1996 року // Відомості Верховної Ради. 1996. № 6.

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України»: указ Президента України № 448/2021 від 26.08.2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>

7. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. URL: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/november/tradoc_155103.pdf

8. ДСТУ 3582–97. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила / Л. В. Мухітдінова (розроб.). На зміну РСТ УРСР 1743–82. Введ. 1998–07–01. Офіц. вид. К.: Держстандарт України, 1998. 25 с.

9. Офіційне видання. Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. К. : ДП «Укр НДНЦ», 2017. 16 с.

10. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи [Електронний ресурс]. Режим доступу : dontsovnich.com.ua/wp-content/.../03/Bjezinski.Velyka-shahivnytsia.pdf

11. Бойко О. Д. Історія України / О. Д. Бойко. К.: Академія, 2016. 717 с.

12. Борисова О. В. Зовнішня політика України: історія та сучасність / О. В. Борисова. К.: Кондор, 2017. 341 с.

13. Будз М. Д., Постоловський Р. М., Троян С. С. Короткий довідник з комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії). К.: КІСУ, 2000. 120 с.
14. Бульвінський А. Г. Таджикистан в геополітичній структурі Центральноазійського регіону: історичний аспект // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 5–22.
15. Відносини НАТО – Росія: Міфи та Реальність. Організація Північноатлантичного договору, 2019. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natolive/topics_111767.htm
16. Горицька Г. В. «Арабська весна» в Єгипті: погляд із середини // Зовнішні справи. 2012. № 5. С. 37–41.
17. Добровольська А. Б. Трансформація суспільно-політичного середовища Молдови як чинник формування її зовнішньополітичного курсу: результати парламентських виборів 2019 р. // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 91–109.
18. Зашкільняк Л. Історія Центрально-Східної Європи: посіб. для студентів іст. і гуман. ф-тів. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2016. 660 с.
19. Имомов А. Территориальные и земельно-водные конфликты в Центральной Азии: взгляд из Таджикистана / А. Имомов // Центральная Азия и Кавказ. 2013. Т. 16. Вып. 2. С. 124–139.
20. Ігнат'єв П. М., Черкас Б. А. Азіатські велетні у боротьбі за вплив на країни Африки // Зовнішні справи. 2012. № 2. С. 34–37.
21. Інтеграційні виміри трансформації пострадянського простору: монографія / за ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. 560 с.
22. Конах В. К. Система концептуальних документів ЄС в інформаційній сфері як приклад для України / В. К. Конах // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник національного інституту стратегічних досліджень. 2016. № 3 (40). С. 94–104. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/SP_3_40_16.pdf
23. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навч. пос. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. К.: Алерта, 2014. 620 с.
24. Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. М. С. Дорошка. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 439 с.

25. Кулицький С. Оцінка розвитку українсько-польських економічних відносин у учасному політичному контексті / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 2. С. 54–62. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3307:suchasniukrajinsko-polski-ekonomichni-vidnosini-2&catid=64&Itemid=376
26. Лагутов Ю. Е. Суспільні трансформації в країнах Північної Африки: причини і тенденції // Зовнішні справи. 2011. № 4. С. 34–36.
27. Ложкін Б. Четверта республіка. Чому Європі потрібна Україна, а Україні – Європа / Б. Ложкін; за участю В. Федоріна. 2-ге вид. Х.: Фоліо, 2016. 252 с.
28. Лозовицький О. С. Сучасний Схід: демократичний ренесанс чи геополітичний перерозподіл? // Зовнішні справи. 2011. № 2. С. 149–159.
29. Ляшенко Т. М. Регіональні організації та структури в Центральній Азії: співробітництво чи суперництво? // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 117–125.
30. Макаренко М. І., Хомутенко Л. І. Європейська інтеграція: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 344 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk813022.pdf>
31. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
32. Мельничук І. М. Інтеграційні проекти Російської Федерації на пострадянському просторі: дис... докт. політ. наук. Спеціальність 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку». Чернівці, 2015. 519 с.
33. Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво України в контексті євроінтеграції: монографія Київ: НІСД, 2014. 316 с.
34. НАТО – Росія: зіставлення з реальними фактами. Організація Північноатлантичного договору, 2018. URL: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/115204.htm?selectedLocale=uk>
35. Онацький М. Ю. Родоплемінні інститути як фактор суспільно-політичного розвитку Казахстану / М. Ю. Онацький // Humanities and Social Sciences. Science and education a new dimension 2016. IV. (16). Issue 95. С. 7–14. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/hum_soc_iv_16_95.pdf
36. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посібн. – К.: Знання, 2013. 677 с.
37. Політична енциклопедія / Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К.: Парламентське видавництво, 2011. 808 с.

38. Поп Ю. І. Нова історія країн Азії та Африки (XVI – початок ХХ століття). Київ: Академія, 2012. 376 с.
39. Регіональна політика Європейського Союзу : підручник [за ред. В. Чужикова]. Київ: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/evrointegracii/Pidruchnik_ERDM_2016.pdf
40. Регіонознавство / Заг. ред. акад. НАН України Л. В. Губерського, В. А. Смолія. К.: Київ ун-т, 2014. 642 с.
41. Ротшильд Д. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. – Київ : Мегатайт, 2018. 495 с.
42. Рудый К. Государственный капитализм в Беларуси / К. Рудый // Мировая экономика и международные отношения. 2016. Т. 60. № 4. С. 77–85.
43. Снейдер Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь (1569–1999). К.: Дух і літера, 2018. 464 с.
44. Стандарти НАТО: прогрес впровадження в Україні. Реанімаційний пакет реформ, 2019. URL: <https://rpr.org.ua/news/standarty-nato-prohres-vprovadzhenia-v-ukraini/>
45. Ткаченко І. В. Історичні чинники зовнішньополітичної орієнтації Азербайджану // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 43–53.
46. Токарева А. Е. Морская проблема Боливии: есть ли выход из тупика? // Латинская Америка. 2012. № 1. С. 28–35.
47. Тумаков А. И. Цивилизации Востока в новое время // Сравнительная история мировых цивилизаций: учебник / ХНУ имени В. Н. Каразина (Украина), СКФУ (Россия), Вроцлавский университет (Польша). Ставрополь: Изд-во СКФУ, 2015. С. 186–207. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/11970>
48. Тумаков А. И. Цивилизации Востока в условиях распада колониальной системы и глобализации // Сравнительная история мировых цивилизаций: учебник / ХНУ имени В. Н. Каразина (Украина), СКФУ (Россия), Вроцлавский университет (Польша). Ставрополь: Изд-во СКФУ, 2015. С. 269–293. URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/11972/2/tumakov_2.pdf
49. Фомін С. С. Зовнішня політика Узбекистану // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А. Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 53–65.
50. Цінності об'єднаної Європи. Лабораторія законодавчих ініціатив, 2013. URL: https://parlament.org.ua/upload/docs/European_Values.pdf

51. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підручник. Київ : «LAT&K», 2015. 477 с.

52. Чекаленко Л. Д. Китайський чинник у пострадянських азіатських країнах / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. 2017. 8 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/en/expertopinion/view/article/kitaiskii-chinnik-u-postradjanskikh-aziatskikh-krajina-1/>

53. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна, Росія, Польща. – К. : Дух і літера, 2016. 552 с.

54. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та балканських країн. XX століття. Київ: Генеза, 2015. 816 с.

55. Halecki O. The Borderlands of Western Civilization. A History of East Central Europe. Simon Publications, 1980. 548 p.

56. Enen, Jack. Venturing abroad: international business expansion via joint ventures / Jack Enen, Hall Press TM, an imprint Me Graw-Hill Inc, 2001. 237 p.

57. Programmatic Cooperation Framework 2015-2020 for Armenia, Azerbaijan, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine and Belarus, Council of Europe. URL: <https://edoc.coe.int/fr/partenariats/6666-programmatic-cooperation-framework-2015-2020-for-armenia-azerbaijan-georgia-republic-of-moldova-ukraine-and-belarus.htm>

Посилання на інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Всесвітній економічний форум. <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/index.htm>

2. Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

3. Історія дипломатії. Режим доступу : http://chtyvo.org.ua/authors/Diurozel_ZhanBatist/Istoriia_dyplomatii_vid_1919_roku_do_nashykh_dniv/

4. Історія міжнародних відносин. Режим доступу : <http://posibniki.com.ua/catalog-istoriya-mizhnarodnih-vidnosin-i-zovnishnoyipolitiki-hh-pochatok-hhi-st>

5. Країни світу – сайт, присвячений країнам світу на веб-порталі Українського національного інформаційного агентства (Укрінформ). [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу : <http://svit.ukrinform.ua/>

6. Південно-Східна Європа. Режим доступу : <https://i100rik.com.ua/krayinitsentralnoyi-shidnoyi-i-pivdenno-shidnoyi-yevropi/>

7. Рух НАТО на Схід. Режим доступу : <http://history.org.ua/LiberUA/Book/minzv/11.pdf>

8. Сайт Інтернет-видання Мерія, матеріали якого присвячені країнам Близького Сходу, Центральної Азії та Закавказзя [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу : www.meria.idc.il/journal
9. Центр Україно-Африканських досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cuar.in.ua/cuar/main.htm>
10. Центрально-Східна Європа. Режим доступу : http://istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/19/19/kaganov.pdf
11. Foreign Policy. URL: <http://www.foreignpolicy.com>
12. Global Policy Journal. URL: www.globalpolicyjournal.com
13. Journal of Eurasian Studies. URL: <http://www.journals.elsevier.com/journal-of-eurasian-studies/>
14. Never before seen in Brazil//Rev.Bras.Polit.In. 2010. Volume 53. Number 2. Режим доступу до сайту: <http://www.scielo.br/pdf/rbpi/v53n2/09.pdf>
15. The new Brazil and the changing hemisphere // Americas quarterly. 2011. Spring. Режим доступу до сайту: <http://www.americasquarterly.org/node/2416>
16. The WWW Virtual Library: International Affairs Resources. URL: <http://www2.eta.edu/vl/>
17. World Policy Institute. URL: <http://www.worldpolicy.org>

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

Курсова робота

з дисципліни «Міжнародне регіоназнавство»

(тема)

Студента(-ки) 2 курсу групи УК–21
спеціальності «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні
студії»
освітньої програми «Міжнародні
відносини та регіональні студії»

(ПІБ)

Керівник: _____

(посада, ПІБ)

Кількість балів _____

Члени комісії:

(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

Харків – 2022

*Зразок оформлення змісту курсової роботи***ЗМІСТ**

Вступ	2
Розділ 1. Теоретико-історичні аспекти дослідження сучасної ролі Італії в системі міжнародних відносин	4
1.1. Теоретичний аспект обраної проблематики	6
1.2. Основні віхи становлення країни як суб'єкта міжнародних відносин	8
Розділ 2. Характеристика Італії у системі сучасних міжнародних відносин	12
2.1. Форми міжнародних економічних відносин (світова торгівля, міжнародний рух капіталів, міграція робочої сили, науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно-фінансові відносини) Італії	12
2.2. Основні засади зовнішньої політики Італії	15
2.3. Місце та роль Італії в сучасному геополітичному просторі. Основні геополітичні пріоритети Італії	18
2.4. Глобальний характер змін, які безпосередньо позначились на міжнародному статусі Італії і які визначають її місце у світовому співтоваристві	20
Розділ 3. Аналіз сучасної ролі Італії у системі міжнародних відносин	21
3.1. Аналіз сукупності стосунків Італії з іншими країнами світу та міжнародними організаціями	27
3.2. Дипломатія як основа державного управління Італії	29
3.3. Міністерства закордонних справ Італії і зовнішня політика	32
Висновки	37
Список використаних джерел	40
Додатки	43

Типова структура курсової роботи з «Міжнародного регіоналізму»

Вступ

1. Теоретико-історичні аспекти дослідження сучасної ролі країни/регіону в системі міжнародних відносин

- 1.1. Аналіз літератури та джерел за темою дослідження, висвітлення основних концептуальних підходів
- 1.2. Сутність основних понять, категорій предмета дослідження, його характеристики
- 1.3. Основні віхи становлення країни/регіону як суб'єкта міжнародних відносин

2. Характеристика країни в системі сучасних міжнародних відносин

- 2.1. Форми міжнародних економічних відносин (світова торгівля, міжнародний рух капіталів, міграція робочої сили, науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно-фінансові відносини)
- 2.2. Основні засади зовнішньої політики країни/регіону
- 2.3. Основні геополітичні пріоритети країни/регіону
- 2.4. Глобальний характер змін, які безпосередньо позначились на міжнародному статусі країни/регіону і які визначають її/його місце у світовому співтоваристві

3. Аналіз сучасної ролі країни/регіону в системі міжнародних відносин

- 3.1. Аналіз сукупності стосунків країни/регіону з іншими країнами/регіонами світу та міжнародними організаціями
- 3.2. Дипломатія як основа державного управління
- 3.3. Міністерства закордонних справ і зовнішня політика

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Приклад оформлення таблиць і рисунків

Таблиця 2.1

Динаміка основних показників щодо кількості зареєстрованих банків в Україні за 2010–2021 рр.

Показник	Станом на 01 січня				
	2010	2012	2015	2018	2021
Кількість банків за реєстром, од.	173	176	163	-	79

- інформація відсутня

Джерело: [9, с. 32]

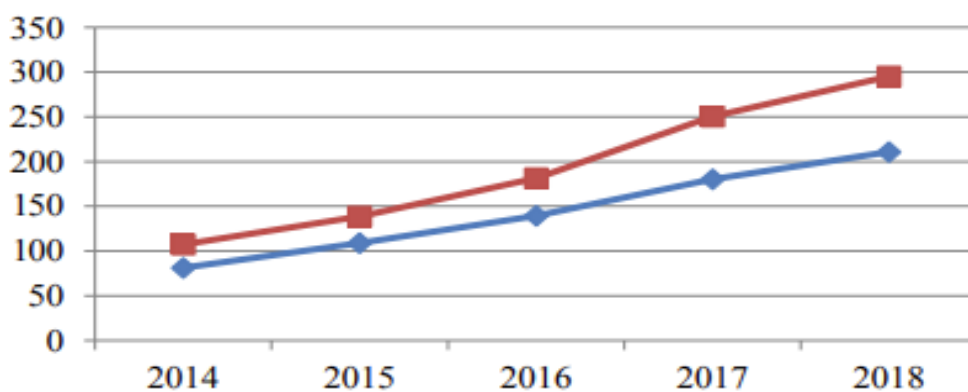

Рис. 1. Динаміка надходжень ПДВ з ввезених до України та вироблених в Україні товарів, робіт та послуг протягом 2014–2018 рр., млрд грн
Складено автором за джерелом: [32]

Приклади бібліографічного опису

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	1. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.
Без автора	1. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172. 2. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.
Багатомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
Автореферати дисертацій	1. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок ХХ ст.): дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
Частина видання: книги	1. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.

Рекомендований перелік тем курсових робіт

1. Сучасна роль Австралії і Нової Зеландії в системі міжнародних відносин.
2. Сучасна роль Західної Азії в системі міжнародних відносин.
3. Сучасна роль Західної Африки в системі міжнародних відносин.
4. Сучасна роль Західної Європи в системі міжнародних відносин.
5. Сучасна роль Латинської Америки в системі міжнародних відносин.
6. Сучасна роль Південної Азії в системі міжнародних відносин.
7. Сучасна роль Південної Америки в системі міжнародних відносин.
8. Сучасна роль Південної Африки в системі міжнародних відносин.
9. Сучасна роль Південної Європи в системі міжнародних відносин.
10. Сучасна роль Південно-Східної Азії в системі міжнародних відносин.
11. Сучасна роль Північної Америки в системі міжнародних відносин.
12. Сучасна роль Північної Африки в системі міжнародних відносин.
13. Сучасна роль Північної Європи в системі міжнародних відносин.
14. Сучасна роль Східної Азії в системі міжнародних відносин.
15. Сучасна роль Східної Африки в системі міжнародних відносин.
16. Сучасна роль Східної Європи в системі міжнародних відносин.
17. Сучасна роль Центральної Азії в системі міжнародних відносин.
18. Сучасна роль Центральної Америки в системі міжнародних відносин.
19. Сучасна роль Центральної Африки в системі міжнародних відносин.
20. Сучасна роль Австралії в системі міжнародних відносин.
21. Сучасна роль Австрії в системі міжнародних відносин.
22. Сучасна роль Азербайджану в системі міжнародних відносин.
23. Сучасна роль Албанії в системі міжнародних відносин.
24. Сучасна роль Аргентини в системі міжнародних відносин.
25. Сучасна роль країн Балтії в системі міжнародних відносин.
26. Сучасна роль країн Бенілюксу в системі міжнародних відносин.
27. Сучасна роль Білорусії в системі міжнародних відносин.
28. Сучасна роль Болгарії в системі міжнародних відносин.
29. Сучасна роль Болівії в системі міжнародних відносин.
30. Сучасна роль Бразилії в системі міжнародних відносин.
31. Сучасна роль Великої Британії в системі міжнародних відносин.
32. Сучасна роль Венесуели в системі міжнародних відносин.
33. Сучасна роль Вірменії в системі міжнародних відносин.
34. Сучасна роль Греції в системі міжнародних відносин.
35. Сучасна роль Грузії в системі міжнародних відносин.
36. Сучасна роль Данії в системі міжнародних відносин.
37. Сучасна роль Єгипту в системі міжнародних відносин.
38. Сучасна роль Західної Азії в системі міжнародних відносин.
39. Сучасна роль Індії в системі міжнародних відносин.
40. Сучасна роль Ірландії в системі міжнародних відносин.
41. Сучасна роль Іспанії в системі міжнародних відносин.
42. Сучасна роль Італії в системі міжнародних відносин.
43. Сучасна роль Казахстану в системі міжнародних відносин.

44. Сучасна роль Канади в системі міжнародних відносин.
45. Сучасна роль Киргизстану в системі міжнародних відносин.
46. Сучасна роль Китаю в системі міжнародних відносин.
47. Сучасна роль Колумбії в системі міжнародних відносин.
48. Сучасна роль Латинської Америки в системі міжнародних відносин.
49. Сучасна роль Мексики в системі міжнародних відносин.
50. Сучасна роль Молдови в системі міжнародних відносин.
51. Сучасна роль Німеччини в системі міжнародних відносин.
52. Сучасна роль Норвегії в системі міжнародних відносин.
53. Сучасна роль ОАЕ в системі міжнародних відносин.
54. Сучасна роль островних країн Карибського басейну в системі міжнародних відносин.
55. Сучасна роль островних країн Прибалтики (Латвія, Литва, Естонія) в системі міжнародних відносин.
56. Сучасна роль Парагваю в системі міжнародних відносин.
57. Сучасна роль Перу в системі міжнародних відносин.
58. Сучасна роль Південно-Африканської Республіки в системі міжнародних відносин.
59. Сучасна роль Південно-Східної Азії в системі міжнародних відносин.
60. Сучасна роль Північної Африки в системі міжнародних відносин.
61. Сучасна роль Польщі в системі міжнародних відносин.
62. Сучасна роль Португалії в системі міжнародних відносин.
63. Сучасна роль Румунії в системі міжнародних відносин.
64. Сучасна роль Сербії в системі міжнародних відносин.
65. Сучасна роль Словаччини в системі міжнародних відносин.
66. Сучасна роль Словенії в системі міжнародних відносин.
67. Сучасна роль Східної Азії в системі міжнародних відносин.
68. Сучасна роль США в системі міжнародних відносин.
69. Сучасна роль Таджикистану в системі міжнародних відносин.
70. Сучасна роль Таїланду в системі міжнародних відносин.
71. Сучасна роль Тунісу в системі міжнародних відносин.
72. Сучасна роль Туреччини в системі міжнародних відносин.
73. Сучасна роль Туркменістану в системі міжнародних відносин.
74. Сучасна роль Угорщини в системі міжнародних відносин.
75. Сучасна роль Узбекистану в системі міжнародних відносин.
76. Сучасна роль України в системі міжнародних відносин.
77. Сучасна роль Уругваю в системі міжнародних відносин.
78. Сучасна роль Фінляндії в системі міжнародних відносин.
79. Сучасна роль Франції в системі міжнародних відносин.
80. Сучасна роль Хорватії в системі міжнародних відносин.
81. Сучасна роль Чехії в системі міжнародних відносин.
82. Сучасна роль Чилі в системі міжнародних відносин.
83. Сучасна роль Чорногорії в системі міжнародних відносин.
84. Сучасна роль Швейцарії в системі міжнародних відносин.
85. Сучасна роль Швеції в системі міжнародних відносин.
86. Сучасна роль Шрі-Ланки в системі міжнародних відносин.
87. Сучасна роль Японії в системі міжнародних відносин.

Альтернативні теми курсових робіт

(для здобувачів вищої освіти, які вже мають досвід наукової діяльності)

1. Особливості економічного успіху країн Перської затоки.
2. Арабо-ізраїльський конфлікт: причини, стан, наслідки.
3. Сутність і відмінності демографічних проблем країн Азії.
4. Особливості розвитку нових індустріальних країн «другої хвилі» в Азії.
5. Особливості розвитку країн Гімалайського регіону.
6. Сучасний стан соціально-економічного і політичного життя країн Центральної Азії.
7. Відмінні риси економічного та політичного життя країн Африки.
8. Рекреаційний потенціал країн Північної Африки.
9. Особливості процесів урбанізації в країнах Африки.
10. Сучасний геополітичний стан ПАР.
11. Країни «мусульманського світу» Африки.
12. Китай – гігант сучасної економіки.
13. Економічна та соціальна характеристика штату США (за вибором).
14. Відмінні риси економічного та політичного життя країн Нового Світу.

Тенденції та перспективи розвитку АТР і роль в ньому Австралії та Нової Зеландії.

Навчальне видання

Панасенко Ганна Сергіївна
Онацький Максим Юрійович

МІЖНАРОДНЕ РЕГІОНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи (для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»)

Коректор *О. В. Анцибора*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*
Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 2,19. Наклад 50 пр. Зам. № 13/22.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32